

ŠILUTĖS LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽIBUTĖ“ VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) nustato vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, maitinimo Šilutės lopšelyje-darželyje „Žibutė“ (toliau – Lopšelis-darželis), reikalavimus. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. balandžio 10 d. įsakymo Nr. V-394 redakcija) ir jo pakeitimais, Šilutės rajono savivaldybės tarybos sprendimais.

2. Aprašo tikslas – užtikrinti sveikatai palankią vaikų mitybą, maisto saugą ir geriausią kokybę, kad būtų patenkinti vaikų maisto medžiagų fiziologinius poreikiai, ugdomi sveikos mitybos įgūdžiai.

3. Aprašo reikalavimai privalomi Lopšeliui-darželiui, organizuojančiam vaikų maitinimą.

4. Nemokamas maitinimas - nemokami pietūs priešmokyklinio amžiaus vaikams (toliau- mokiniais), ugdomiems pagal priešmokyklinio ugdymo programą, skiriami be atskiro vieno iš mokinio tėvų, globėjų ar kitų bendrai gyvenančių pilnamečių asmenų kreipimosi.

5. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

5.1. **pritaikytas maitinimas** – toks maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtas vaiko individualius maistinių medžiagų ir energijos poreikius, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo;

5.2. **šiltas maistas** – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +68°C temperatūroje;

5.3. **tausojantis patiekalas** – šiltas maistas, pagamintas maistines savybes tausojančiu gamybos būdu: virtas vandenyje ar garuose, troškintas, pagamintas konvencinėje krosnelėje;

5.4. **maisto davinys** – lengvai paruošiami arba paruošti vartoti maisto produktai, kurie išduodami tam tikram laikotarpiui pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytas vidutines rekomenduojamas paros normas ir yra supakuoti, kad būtų galima saugiai nešti, vežti ar kitaip transportuoti;

5.4. **valgiaraštis** – numatomų patiekti vartoti dienos maisto produktų ir patiekalų sąrašas.

5.5. Kitos sąvokos atitinka teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

7. Lopšelio-darželio direktorius organizuoja vaikų maitinimą, sudaro sąlygas vaikams valgyti šiltą maistą. Vaikų maitinimas organizuojamas grupių patalpose, pagal Visuomenės sveikatos biuro parengtus ir patvirtintus 15-kos dienų valgiaraščius 1–3 ir 4–7 metų vaikams, laikantis nustatytų maisto saugos ir maisto tvarkymo bei patalpų higienos reikalavimų.

8. Maitinimo organizatorius, direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už vaikų maitinimą, kiekvieną rytą, iki 8.30 val., surenka informaciją iš grupių apie esančius vaikus, užrašo Lopšelio-darželio dienyne, vaikų skaičių perduoda virtuvės darbuotojams.

9. Organizuojami trys maitinimai per dieną, ne rečiau nei kas 3,5 val.: pusryčiai - nuo 8.00 val. iki 8.45 val.; pietūs - nuo 11.30 val. iki 12.45 val.; vakarienė - nuo 15.30 val. iki 16.10 val., kurių metu sudarytos sąlygos visiems pavalgyti šilto maisto. Vaikai maitinami vadovaujantis direktoriaus patvirtintu valgiaraščiu-reikalavimu maisto produktams išduoti (toliau – Valgiaraštis) ir nustatytu grafiku.

10. Maisto daviniai vaikams gali būti išduodami karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio laikotarpiu, jei tuo metu sustabdomas vaikų maitinimo paslaugų teikimas, ar kai vaikui skirtas mokymas namuose.

11. Dalyvaujama Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programoje, finansuojamose Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis. Šių programų maisto produktai į valgiaraščius neįtraukiami. Vaikams duodama:

11.1. pienas ir jo gaminių produktai;

11.2. vaisiai ir sultys.

12. Pagal gydytojų raštiškus nurodymus (Forma Nr. E027-1) gali būti organizuojamas pritaikytas maitinimas. Jei pritaikyto maitinimo patiekalų Lopšelio-darželio virtuvėje pagaminti nėra galimybių, vaikai, kuriems skirtas pritaikytas maitinimas, gali būti maitinami tą dieną savo iš namų atneštu maistu, jį laikant ir patiekiant tinkamos temperatūros.

13. Vaikų maitinimų skaičius per dieną priklauso nuo jų buvimo įstaigoje trukmės bei tėvų (kitų teisėtų vaiko atstovų) pasirinkimo:

13.1. tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai) rašo prašymą Lopšelio-darželio direktoriui, kuriame nurodo pasirinktą ugdymo trukmę ir maitinimų skaičių per dieną. Pasirinkus ne ilgesnį kaip 4 val. trukmės ugdymą per dieną, vaikui organizuojamas maitinimas pagal tėvų pasirinkimą;

13.2. apie planuojamus kito mėnesio maitinimų skaičiaus pakeitimus tėvai privalo informuoti grupės mokytoją pasirašytinai iki einamojo mėnesio priešpaskutinės darbo dienos;

13.3. tėvams draudžiama vaišinti grupės vaikus tortais, saldainiais, kramtoma guma, traškučiais, saldžiais gėrimais ir kitais nesveikais maisto produktais.

14. Maistas gaminamas ir šiltas patiekiamas tą pačią dieną.

15. Pirmenybė teikiama tausojantiems patiekalų gamybos būdams: virimui vandenyje, troškinimui.

16. Valgiaraščių energinė ir maistinė vertė nuo rekomenduojamų paros normų gali nukrypti ne daugiau nei penkis procentus.

17. Lopšelyje-darželyje sudaromos sąlygos atsigerti geriamojo vandens. Pienas ir kiti gėrimai vaikams netiekiami šalti, gėrimų temperatūra ne žemesnė kaip +15°C.

18. Lopšelio-darželio virtuvės informaciniame stende ir vaikų priėmimo–nusirengimo patalpose skelbiamas savaitės perspektyvinis meniu.

19. Atsakomybė už maisto paruošimą ir maitinimo patalpų higienos reikalavimų užtikrinimą, dokumentacijos tvarkymą, savikontrolės vykdymą numatoma atsakingų darbuotojų pareigybės aprašymuose ir kt. dokumentuose.

20. Maisto produktų, skirtų vaikų maitinimui, tiekimas į įstaigą, žaliavos laikymas, maisto gaminimas ir maisto tvarkymo įranga turi atitikti Lietuvos sveikatos ministro įsakymus, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir kitų teisės aktų reikalavimus.

21. Gaunamos tėvų įmokos už vaikų maitinimą ir darbuotojų mokestis už pietus apskaitomos kaip specialiųjų programų lėšos teisės aktų nustatyta tvarka:

21.1. išlaidas už maisto produktus ir patiekalus apmoka tėvai, pagal Šilutės rajono savivaldybės tarybos sprendimu nustatytą mokestį.

22. Lopšelio-darželio darbuotojai, pateikus direktoriui prašymą, turi teisę valgyti pietus darbo vietoje. Pagamintus patiekalus ar maisto produktus išsinešti iš įstaigos draudžiama. Darbuotojai už pietus sumoka nustatyto dydžio mokestį.

23. Pedagogai:

23.1. kasdien fiksuoja vaikų lankomumą elektroniniame dienyne;

23.2. kiekvieno maitinimo metu užtikrina saugumą, estetinę aplinką, ugdo valgymo kultūrą.

24. Maitinimo organizatorius:

24.1. sudaro kasdieninį vaikų maitinimo Valgiaraštį (valgiaraštį-reikalavimą maisto produktams) 1-3 ir 4-7 m. amžiaus vaikams, vadovaujantis Šilutės rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro direktoriaus patvirtintais 15-os dienų valgiaraščiais;

24.2. vaikų maitinimo valgiaraščiuose nurodo pusryčiams, pietums, vakarienei patiekiamus patiekalus, patiekalų kiekius (g), ir kainą eurais;

24.3. kiekvieną rytą pateikia informaciją virėjoms apie tą dieną lankančių darželį vaikų skaičių;

24.4. valgiaraščius sudaro atsižvelgdamas į gydytojų rekomendacijas;

24.5. perspektyvinius savaitės valgiaraščius (menu) skelbia informaciniame stende;

24.6. kontroliuoja maisto gamybos procesą virtuvėje, maisto produktų kokybę, jų laikymo sąlygas, realizacijos terminus;

24.7. rūpinasi, kad maitinimui nebūtų naudojamos šios draudžiamos tiekti maisto produktų grupės: sūrūs gaminiai, kuriuose druskos daugiau kaip 1 g/100 g; sūryje ir mėsos gaminiuose – daugiau kaip 1,7 g/100 g; maisto produktai bei kramtomoji guma su maisto priedais; gėrimai, kurių sudėtyje pridėtinio cukraus daugiau kaip 5 g/100 g; energiniai gėrimai; mechaniškai atskirta mėsa ir jo gaminiai; maisto produktai, pagaminti iš GMO, arba maisto produktai, į kurių sudėtį įeina GMO; maisto produktai, į kurių sudėtį įeina iš dalies hidrinti augaliniai riebalai;

24.8. užsako maisto produktus tik iš tų tiekėjų su kuriais sudarytos sutartys;

24.9. priima iš tiekėjų tik kokybiškus, realizacijos laiką atitinkančius produktus ir juos sandėliuoja griežtai vykdydamas higienos normų reikalavimus;

24.10. iš vakaro atiduoda iš sandėlio virėjui produktus, reikalingus pusryčių gaminimui, pagal dienos valgiaraštį;

24.11. kasdien vykdo tikslią maisto produktų išlaidų ir įplaukų registraciją „Maisto sandėlio apskaitos knygoje“;

24.12. pateikia įstaigos vadovui valgiaraštį-reikalavimą maisto produktams išduoti ir sąskaitas faktūras tvirtinimui;

25. suderina maisto produktų likučius su buhalterija vieną kartą per mėnesį.

26. Raštvedys:

26.1. registruoja direktoriaus patvirtintus dokumentus (sąskaitas-faktūras), užpajamuoja ir vykdo jų apskaitą;

26.2. kiekvieną dieną nurašo maisto produktus pagal valgiaraštį;

27. Netikėtų patikrinimų komisija vieną kartą ketvirtyje atlieka maisto sandėlio patikrinimą.

28. Lopšelio-darželio taryba, turi teisę patikrinti patiekalų gamybos procesą, išdalinimą į grupes, maisto sandėlį.

29. Virėjas:

29.1. priima maisto produktus iš sandėlininko einamai dienai pagal sudarytą valgiaraštį;

33.2. analizuoja gaminio receptūros ir gamybos technologijos aprašymo korteles, susipažįsta su rytdienos patiekalų gamybos technologija ir gamina maistą;

29.3. pasveria porcijas vienam vaikui ir išduoda į grupes pagal grupėse esančių vaikų skaičių;

29.4. matuoja ir fiksuoja patiekalų šiluminio apdorojimo temperatūrą;

29.5. pusryčius ruošia pagal vakarykštės dienos vaikų skaičių.

30. Auklėtojų padėjėjai:

30.1. atneša maistą iš virtuvės į grupes;

30.2. kartu su mokytoju išdalina maistą vaikams;

30.3. esant reikalui, padeda vaikams pavalgyti;

30.4. po vaikų maitinimo sutvarko patalpas, suplauna indus. Po kiekvieno maitinimo išneša maisto atliekas iš grupės patalpų į atliekoms skirtą vietą.

UŽMOKESČIO UŽ MAITINIMO PASLAUGAS APSKAIČIAVIMAS

31. Išlaidas už maitinimo paslaugas sumoka tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai) pagal Savivaldybės tarybos nustatytą Mokesčio už vaikų išlaikymą švietimo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatymo tvarkos aprašą.

32. Mokesčio už vaikų maitinimą dydžiai: lopšelio grupės vaikams – pusryčiai 0,52 Eur, pietūs 0,79 Eur, vakarienė 0,49 Eur), darželio ir priešmokyklinės grupių vaikams: pusryčiai – 0,57 Eur, pietūs – 0,87 Eur, vakarienė – 0,53 Eur.

33. Užmokestis už maitinimo paslaugas yra mokamas už kiekvieną lankytą arba nelankytą ir nepateisintą dieną. Atlyginimo dydis už produktus kinta, priklausomai nuo tėvų (kitų teisėtų vaiko atstovų) pasirinkto dienos maitinimų skaičiaus.

34. Mokestis už vaiko maitinimą neskaičiuojamas:

34.1. priešmokyklinio amžiaus vaikams numatytų atostogų metu, kai vaikas nelanko įstaigos;

34.2. vaikams, kuriems Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu yra paskirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas.

35. Už maitinimo paslaugą gaunamos pajamos įtraukiamos į apskaitą kaip įstaigos pajamų lėšos. Lopšelio-darželio direktorius užtikrina, kad gautos pajamos už maisto produktus (įskaitant PVM) būtų naudojamos pagal paskirtį.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą Lopšelyje-darželyje „Žibutė“, vertina vaikų maitinimo organizavimo atitiktį Aprašo reikalavimams ir atitinkamos savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus nustatyta tvarka, bet ne rečiau kaip kartą per dvi savaites pildo Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnalą. Nustatęs neatitikimų, juos užregistruoja Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnale ir nedelsdamas raštu apie tai informuoja Lopšelio-darželio direktorių. Maitinimo organizavimo trūkumai turi būti pašalinti nedelsiant.

37. Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnalas Lopšelyje-darželyje saugomas dvejus metus.

MAISTO PRIEDŲ, KURIŲ NETURI BŪTI VAIKAMS MAITINTI TIEKIAMUOSE MAISTO PRODUKTUOSE, SĄRAŠAS

1. Dažikliai:

- 1.1. E 102 tartrazinas;
- 1.2. E 104 chinolino geltonasis;
- 1.3. E 110 saulėlydžio geltonasis FCF, apelsinų geltonasis S;
- 1.4. E 120 košenilis, karmino rūgštis, karminas;
- 1.5. E 122 azorubinas, karmosinas;
- 1.6. E 123 amarantas;
- 1.7. E 124 ponso 4R, košenilis raudonasis A;
- 1.8. E 127 eritrozinas;
- 1.9. E 129 alura raudonasis AC;
- 1.10. E 131 patentuotas mėlynasis V;
- 1.11. E 132 indigotinas, indigokarminas;
- 1.12. E 133 briliantinis mėlynasis FCF;
- 1.13. E 142 žaliasis S;
- 1.14. E 151 briliantinis juodasis BN;
- 1.15. E 155 rudasis HT;
- 1.16. E 180 litolrubinas BK.

2. Konservantai ir antioksidantai:

- 2.1. E 200 sorbo rūgštis;
- 2.2. E 202 kalio sorbatas;
- 2.3. E 203 kalcio sorbatas;
- 2.4. E 210 benzenkarboksirūgštis;
- 2.5. E 211 natrio benzoatas;
- 2.6. E 212 kalio benzoatas;
- 2.7. E 213 kalcio benzoatas;
- 2.8. E 220–228 sieros dioksidas ir sulfitai.

3. Saldikliai:

- 3.1. E 950 acesulfamas K;
- 3.2. E 951 aspartamas;
- 3.3. E 952 ciklamatai;
- 3.4. E 954 sacharinai;
- 3.5. E 955 sukralozė;
- 3.6. E 957 taumatinas;
- 3.7. E 959 neohesperidinas DC;
- 3.8. E 960 steviolio glikozidai;
- 3.9. E 961 neotamas;
- 3.10. E 962 aspartamo-acesulfamo druska;
- 3.11. E 969 advantamas.

4. Aromato ir skonio stiprikliai:

- 4.1. E 620 glutamo rūgštis;
  - 4.2. E 621 mononatrio glutamatas;
  - 4.3. E 622 monokalio glutamatas;
  - 4.4. E 623 kalcio glutamatas;
  - 4.5. E 624 monoamonio glutamatas;
  - 4.6. E 625 magnio glutamatas;
  - 4.7. E 626 guanilo rūgštis;
  - 4.8. E 627 dinatrio guanilatas;
  - 4.9. E 628 dikalio guanilatas;
  - 4.10. E 629 kalcio guanilatas;
  - 4.11. E 630 inozino rūgštis;
  - 4.12. E 631 dinatrio inozinatas;
  - 4.13. E 632 dikalio inozinatas;
  - 4.14. E 633 kalcio inozinatas;
  - 4.15. E 634 kalcio 5'-ribonukleotidai;
  - 4.16. E 635 dinatrio 5'-ribonukleotidai.
-